

DET GODE LÆRINGSMILJØ: LÆRING I DET FYSISKE RUM

Organiseringen af det fysiske rum kan have stor betydning for læringsmiljøet, og der er nogle faktorer på spil, som man med fordel kan overveje, når man ”skal flytte om” eller flytte i storrum.

Der er ikke én kanoniseret sandhed om den perfekte måde at indrette et kontormiljø – det afhænger naturligvis af de folk, der er i miljøet og karakteren af det arbejde, de udfører – herunder om det er ”papirtungt” eller ej. Der er ingen tvivl om, at det giver bedre muligheder for at lære af hinanden i praksis, hvis man af og til kan se og høre, hvad andre gør, når de arbejder. Men dermed bliver man også forstyrret mere. Det afgørende i en læringsmæssig sammenhæng er derfor, om der er tale om passende og relevante forstyrrelser.

Hvordan gør man det?

Vær klar på, hvad I ønsker at opnå med jeres fysiske indretning. Skab opbakning bag og accept af det overordnede formål. Involver derefter folk maksimalt i udviklingen af de praktiske løsninger. Det er ofte de helt praktiske forhold og bekymringer, som dominerer – og ikke læringsperspektivet: Hvor skal jeg sidde, hvad sker der med mine ting, hvem sidder overfor mig, og har jeg stadig et privatliv på arbejde? Gå ikke efter færdige løsninger, men lav eksperimenter i afgrænsede tidsperioder, der gennemføres og evalueres, før der tages beslutninger.

Ud af cellekontorerne: Den uformelle videndeling stiger, når man flytter ud af cellekontorerne. Det samme gør forstyrrelserne. Men også muligheden for at forhandle den kompetente adfærd: Hvad er rigtigt arbejde, og hvornår er det gjort godt nok? Det er en afgørende forudsætning, at man kan følge

med i, hvad de andre laver, når de arbejder.

Den tavse viden: Ved at arbejde med folks fysiske placering giver man folk mulighed for læring gennem observation og imitation og giver dermed mulighed for overførsel af know how til hinanden – uden ord og ekstra møder. Tænk derfor over, hvem der sidder i nærheden af hvem.

Faste eller mobile pladser: Man deler mere viden med dem, som man er fysisk tæt på. Hvis man arbejder med ”mobile pladser” og laver en aftale om, at man som tommelfingerregel sidder et nyt sted hver dag, får man i løbet af kort tid meget indsigt i mange flere af kollegernes arbejde, en større berøringsflade og dermed et bedre blik for organisationens liv og sammenhæng.

Løs de teknologiske udfordringer: Folk skal være fuldt mobile med deres telefon og bærbare computer. Dockingstationer til alle arbejdsstationer er derfor nødvendigt.

Tag højde for arbejdsmiljømæssige udfordringer: Lær folk at indstille deres stole og borde mm., så deres arbejdsstilling bliver korrekt. Ellers bliver det et irritationsmoment, der får folk til at sætte sig de samme steder og efterhånden ”gro fast”.

Iderum: Særlige rum med mange white boards giver mødedeltagere mulighed for at gribe en tusch og gå hen til en tavle og tegne og forklare, hvad de tænker. Hvis mødebordet i lokalet er højt eller kan hæves til ”stående møder”, er det mere nærliggende at bevæge sig hen til en tavle og i det hele taget lægger det op til en anden form for møde, end hvis man sidder ned.

”Hæng ud” hjørner og spontane møder: Flytter man folk ud af cellekontorerne, skal der være gode muligheder for at holde hurtige og spontane møder uden forudgående bookinger af mødelokaler. Ellers vil folk mødes mindre. Det kan være små, hyggelige sofagrupper eller cafeborde ved kaffemaskinen eller mini-mødelokaler.

Tre opmærksomhedspunkter

Forskellige æstetiske normer: Som individer har vi helt forskellige æstetiske normer for indretning, oprydning, udsmykning etc. Smag og behag kan ikke koordineres ved hurtige hug, men ved dialog og inddragelse. Brug evt. professionelle rådgivere, også til processen.

Den sociale kontrol: Hvis man går fra cellekontorer til storrum, flytter man på karakteren og intensiteten af den sociale kontrol. Vi kommer tættere på hinanden, det relationelle får større betydning, og vi kan komme til at opleve større fællesskab og sammenhæng. Men behovet for, at vi ”griber ind” og ”siger fra”, hvis der foregår ting, som generer os, stiger. Det skaber derfor et større behov for empati og hensyntagen til hinanden.

Identiteten: Arbejdsrummet taler til, og spiller sammen med, vores identitet. Vi vil derfor også opleve de nye læringsmuligheder i det fysiske rum meget forskelligt. Giv plads til forskellighed og giv folk andre muligheder for at mangfoldiggøre identiteten.